

groter is dan driehonderdduizend. De uittocht zal een braindrain veroorzaken. 'Ik verwacht dat mensen die vertrekken hun Hongkong-identiteitskaart of Chinese paspoort zullen verliezen evenals hun stemrecht en andere burgerrechten', zegt ze. China zal hun vertrek niet over zijn kant laten gaan. 'Hongkongers die niet genoeg houden van het moederland, noch van de Chinese Communistische Partij (ccp), vervangt Beijing graag door hoogopgeleiden uit China zelf. Zij hebben nu ook diploma's van prestigieuze universiteiten in het buitenland, spreken perfect Engels en passen wél in het systeem.'

Behalve van een braindrain zal er ook sprake zijn van een kapitaalvlucht. Bloomberg, gespecialiseerd in data over financiële markten, voorspelt dat Hongkongers die naar Engeland vertrekken alleen dit jaar al voor negentien miljard dollar aan bezit zullen verkopen.

Hongkong is voor China niet langer de kip met de gouden eieren. Dankzij voortdurende economische groei in China zelf heeft het land flinke financiële reserves opgebouwd, stelt Hui. 'Beijing kan een kapitaalvlucht dus wel opvangen. President Xi heeft maar één doel en dat is totale controle; alleen "patriotten" mogen Hongkong nog besturen. Ook is er een nieuwe wet die bepaalt dat alle ambtenaren en politici voortaan niet alleen trouw zweren aan de grondwet maar ook loyaliteit aan de ccp. En daarmee wordt elk kritisch geluid in de kiem gesmoord, want een politicus die in de toekomst iets doet wat Beijing niet zint, kan worden beticht van meened en worden vervolgd.'

En zo worden de duimschroeven steeds strakker aangedraaid. Begin februari werden 47 politici gearresteerd – onder wie ook de jurist en activist Benny Tai – omdat ze hadden meegedaan aan onofficiële voorrondes voor de verkiezingen. Ze worden beschuldigd van 'samenwerking om ondermijning van het gezag te plegen' en zitten een gevangenisstraf uit. 'Het is angstaanjagend', zegt Hui, 'de autoriteiten zullen niet rusten voordat ze de hele oppositie hebben opgesloten. En van het buitenland hebben ze niets te vrezen. Effectieve sancties ten aanzien van Hongkong die zowel door Amerika als Europa worden gesteund blijven uit en China voelt zich oppermachtig.'

Het is angstaanjagend én verstikkend, vinden de geliefden Kiki Wong en Tombo Fang (hun namen zijn uit veiligheidsoverwegingen gefingeerd), die nog in Hongkong wonen.

Fang: 'Op het eerste gezicht gaat het leven hier gewoon zijn gang maar onder de oppervlakte schuilt wanhoop. Vooral jonge mensen zijn woedend en gedeprimeerd. Ze zien de toekomst somber in. Ze kunnen die gevoelens echter niet meer uiten want dat wordt meteen afgestraft.'

Bovendien misbruiken de autoriteiten Covid-19 om mensen steeds meer te controleren. Wong: 'Als ik bijvoorbeeld uit eten wil moet ik verplicht een app met mijn persoonsgegevens downloaden op mijn smartphone en die laten scannen. Als er nieuwe besmettingen zijn kunnen de autoriteiten makkelijker contactonderzoek

doen, maar ondertussen weten ze ook precies waar ik wanneer ben geweest. Die gegevens kunnen ze makkelijk misbruiken als ze me ergens van willen beschuldigen. Dat voelt heel onveilig.'

Wong en Fang wonen samen in een fijn appartement en hebben beiden een goede baan in de reclamewereld. Maar het verlangen naar de persoonlijke vrijheid zoals ze die kenden weegt zwaarder dan de zekerheden die ze hebben opgebouwd. Ze hakten de knoop door en vroegen werkvergunningen aan voor Taiwan. De procedure loopt nog.

'Emotioneel gezien was het een moeilijke beslissing en ik voel me ook bezwaard', zegt Fang. 'Ik heb toch het gevoel dat ik de strijd opgeef en mensen achterlaat die niet weg kunnen.' Wat hielp bij het besluit was de steun van zijn moeder. 'Zij is ook pro-democratie en heeft me gestimuleerd om te vertrekken. Wel moest ik mijn moeder beloven dat ze naar Taiwan kan komen zodra we onze draai hebben gevonden.'

In 2020 verdubbelde het aantal aanvragen van Hongkongers voor verblijfsvergunningen en werkvergunningen in Taiwan. Het is ook hun eerste keuze. Fang: 'Het is een democratie en we delen dezelfde taal en cultuur. De Taiwanese en Hongkongers hebben dezelfde vijand, China, en dat scheidt een band.' Taiwan is betaalbaar. Maar mocht het toch niet lukken met die werkvergunning, dan wordt het Engeland; Fang bezit al een BNO-paspoort.

Vanaf 1 augustus komt er een slot op Hongkong. Voor mensen die weg willen dringt de tijd dus

Ook veel vrienden vertrekken. Wong: 'Sommingen hebben al kinderen en zij vrezen de nationalistische manier van lesgeven die nu verplicht is in Hongkong. Kinderen moeten Mandarijn leren in plaats van Kantonees, ze moeten elke dag het Chinese volkslied zingen en bepaalde lessen worden gecensureerd. Een aantal historische gebeurtenissen is al taboe.' Studenten worden eveneens gehersenspoeld. Op universiteiten wordt het vak Liberal Science, dat studenten leert onafhankelijk te denken, vanaf augustus verboden omdat het vooral zou aanzetten tot 'lastig gedrag'. Het wordt vervangen door het vak (goed) burgerschap en sociale ontwikkelingen.

Daarnaast is er sprake van een gevreesde 'zuivering' in het onderwijs. Leraren en professoren moeten voortaan op hun woorden passen, want wie een kritische houding ten aanzien van China aanneemt of een discussie aanjaagt, loopt het risico te worden aangegeven bij de autoriteiten. Daarna volgt ontslag. Dat is al enkele leraren overkomen, tot groot afgrijzen van de onderwijsbond HKPTU.

Alles ligt in Hongkong onder het vergrootglas van de autoriteiten. 'Zelfs in Chinese steden als Shanghai en Shenzhen zijn mensen op dit

moment vrijer dan hier', schampert Fang. Hij troost zich met de gedachte dat het altijd erger kan, zoals in Myanmar, waar nu een gewapende strijd woedt tussen het leger en burgers. Hij heeft groot respect voor de demonstranten die daar opstaan tegen de dictatuur.

Dat het vertrek van mensen als Kiki Wong en Tombo Fang de autoriteiten toch niet ongevoelig laat, blijkt uit nieuwe maatregelen. Vorige week werd bekend dat er een slot op de stad komt. Vanaf 1 augustus mag het immigratiebureau in Hongkong mensen verbieden de stad te verlaten of te bezoeken. Daar is geen juridische procedure voor nodig. Voor mensen die weg willen dringt de tijd dus.

Ook prominente Hongkongers zijn *not amused* over de exodus en proberen die te ontmoedigen. Vooral de vooraanstaande journalist Yonden Lhatoo van de *South China Morning Post* maakt het bont in een tendentieuze filmpje dat direct is gericht aan jongeren. Hij noemt het visumaanbod van de Britten een 'politieke schijnvertoning'. Hij attendeert op het harde bestaan in Engeland dat zwaar gebukt gaat onder de gevolgen van de epidemie en grote werkloosheid. Het succesvolle vaccinatieprogramma laat hij buiten beschouwing.

Hij waarschuwt tegen het racisme in Engeland dat vooral gericht zou zijn tegen mensen met een Chinees uiterlijk. 'Mensen zullen naar je spugen op straat en je in je gezicht slaan en roepen dat je de ziekte mee terug moet nemen naar je eigen land!' En hij wijst op alle verworvenheden die Hongkongers zullen kwijtraken: 'Lage belastingen, nauwelijks misdaad, toegankelijke gezondheidszorg, goed transport; je kunt dit allemaal vaarwel kussen als je vertrekt. Als je straks diep teleurgesteld zal zijn in Engeland en verschrikkelijk graag wil terugkeren naar Hongkong, laten we dan hopen dat Beijing welwillend genoeg zal zijn om je weer toe te laten zonder vergeldingsmaatregelen.'

Terug naar Simon Cheng. Heeft hij in Londen agressie en discriminatie ervaren?

'Ik liep een keer door een voetgangerstunnel en werd uitgescholden voor "vieze Chinees" door een blanke man met een zwarte vriend. Hij hield zich muistil. Ik heb de blanke man voor racist uitgemaakt en bedreigd te politie te bellen. Toen liet hij me met rust. En ik werd op een nauw paadje een keer gepasseerd door een blank gezin waarvan ik niet genoeg afstand kon houden. "Fuck off!" riep de vader naar me. Maar verder heb ik vooral goede ervaringen met buurtbewoners, de mensen die ik heb ontmoet en de collega's van mijn vriendin. Ik voel me hier nu echt thuis.'

Ondanks de lockdown geniet Cheng van de parken in Londen, de vrijheid, het gematigde klimaat, het beste Indiase eten van de wereld en hij is zelfs gaan houden van Engels ontbijt met spek en worstjes. 'Maar ik kan nog niet zeggen of ik hier voorgoed zou willen blijven. Ik houd toch hoop dat ik ooit weer terug kan naar een vrij Hongkong. Dat geldt ook voor de Hongkongers in de VS, Taiwan en Australië met wie ik contact heb. Wij moeten de vlam nu brandend houden.' ■